

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 4 | 32. årgang | November/desember 2018

Syng om freden

Der skinner et Lys fra en Stjerne
igennem Natten herved.
Der lyder en Tone fra Himlen
til Jorden om Fred – om Fred.

Hernede er Lysene stænget.
I Mørket høres kun Skrig,
som truer, hoverer og jamrer.
For Jorden ved kun om Krig.

Bliv ved, du ensomme Stjerne,
at sende dit Lys mod Jord,
til Hjerterne dog omsider
bøjer sig dybt og tror.

Og syng om Freden, Guds Engle,
utrætteligt, syng og spil,
til Hjerterne dog omsider
bøjer sig dybt og vil.

MENIGHETSBLADET

Utgitt av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang, Inger Lise Skauge og Gerd Myren.

Annonsansvarlig: Svein Ystehede,
e-post: ystehede@gmail.com

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Opplag: 13.900. **Trykk:** Amedia

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1030 07 44023
Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere,

Redaksjonen vil ønske dere alle en fin og oppløftende adventstid nå i årets mørkeste uker.

Bibelen til alle i Østfold har fått prege et par uker i november også i Halden. Vi vil gjerne takke alle som deltok, gav og tok imot oss på en åpen og hyggelig måte. Dere har fått en lett leselig oversettelse i hende. Kanskje kunne det være en idé å lese de første kapitlene til de fire evangeliene fortløpede, Matteus, Markus, Lukas og Johannes. Fire vitnesbyrd om Jesu komme til jorden og hans første offentlige fremtreden. Anbefales!

November har også vært de forfulgtes måned i flere av våre byer, dog ikke i Halden i år. I så mange totalitære stater blir kristne og annerledes troende holdt nede, dødsdømt for blasfemi, kirker blir revet, barn nektes adgang til gudshus, familier blir revet opp, høyere utdanning er stengt, ja, listen er lang, altfor lang. Derfor har det vært arrangert fakkeltog, appeller og forbønn for vårt søsken i Kristus. Da passer det godt også å minnes presten Kai Munk i Danmark, som talte mot naziregimet under siste krig. Det kostet ham livet den gang, det koster livet for mange i dag.

Guds ord er levende og kraftig. Les det, bli utfordret og velsignet.

Med adventshilsen,
Unni E. B. Nøding, red.

Forsidebildet

Denne julekrybben lagde Leif Levinsen i 1962, da han var 14 år gammel. Figurene er i gips, støpt i gummiformer og malt.

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **8. mars**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **27. mars**.

Hvem vil styre kirken vår?

Kirkevalget 2019

Det er kirkevalg (8.) og 9. september 2019. Kanskje du vil stille til valg? Du er invitert til å være med på å skape framtidens kirke!

Rekk opp hånda sjøl eller finn fram til folk du tror kan være viktige i lokal-kirken din. Ved kirkevalget skal det velges 8000 frivillige til å lede kirkens arbeid. Bli med på noe stort: Si ja dersom du blir spurt om å stille til valg. Og gi din stemme på valgdagen. Vi vil samarbeide for at flere oppdager det store og gode ved å gi av sin tid til det som bygger fellesskap.

Bli med!

Du trengs til den viktigste oppgaven i dagens Norge: Å skape sterkere fellesskap i bygd og by. Mange tendenser bryter ned fellesskapet mellom oss. Vi trenger å engasjere oss for å motarbeide isolasjon og splittelse. Vi

må jobbe fram en motkultur mot alle tegn som tyder på forakt for svakhet. Vi vil støtte det som fremmer respekt for både skaperverket og for hvert enkelt menneske. Kirken din gir mange muligheter for ditt engasjementet. I møtene med folk i ditt nabolag kan dine holdninger og handlinger utgjøre en stor forskjell.

Menighetsrådet skal oppnevne en nominasjonskomité som skal nominere kandidater. Det er i tillegg anledning for andre til å levere inn egne kandidatlistor. Alle kandidatlistor er satt opp i prioritert rekkefølge.

Til de regionale bispedømmerådvalgene vil det foreligge lister fra en

nominasjonskomite (som består av ett medlem fra hvert prosti i bispedømmet etter avstemning i et valg møte der hvert menighetsråd sender sin representant), og fra andre nomineringsgrupper.

Hva gjør menighetsrådet?

Menighetsrådet leder menighetens virksomhet der du bor. Som medlem i menighetsrådet kan du ha stor innflytelse på de lokale oppgavene og utfordringene i din kirke. Menighetens arbeid spenner over mange temaer – bl.a. miljø og rettferdighet, gudstjeneste, musikk, misjon, barne- og ungdomsarbeid, samt jus og økonomiforvaltning.

Her er noen eksempler på menighetsrådets ansvarsområder:

- Trosopplæring blant døpte mellom 0 og 18 år
- Diakonalt arbeid (kirkens omsorgstjeneste)
- Gudstjenester
- Kirkemusikk
- Ofringer
- Utleie av kirken
- Uttalerett ved ansettelse av prest, prost og biskop
- Samarbeid med frivillige
- Langsiktig planlegging av menighetens arbeid
- Menighetsrådet har en representanter i kirkelig fellesråd. Kirkelig fellesråd tar seg av administrative og økonomiske oppgaver vegne av soknene, og de oppretter og legger ned stillinger

[forts. neste nummer]

Berit Øksnes:

Ny sogneprest i Rokke

Den nye sognepresten i Rokke vil tiltre i stillingen i februar 2019. Bladet vil komme tilbake med et fyldestgjørende intervju ved en senere anledning. Foreløpig har hun sendt bladet denne uttalelsen.

– Jeg ser fram til å starte som sokneprest i Rokke og være prest i Halden. Det blir fint å jobbe i mitt eget nærmiljø. Jeg har vært prost i Asker i 8,5 år og nå blir det godt å jobbe mer som prest og mindre med administrasjon. Tidligere var jeg

FOTO ARILD F. STANG

sokneprest i Skiptvet i 17 år. Det var en veldig fin tid. 4 av de årene var jeg statssekretær i Kultur og Kirke departementet mens Valgerd Svarstad Haugland var statsråd. Alt har sin tid. For mannen min og meg blir det hyggelig å bo sammen etter noen år med pendling og mye kjøring.

NYTT FRA ASAK MENIGHET

13/11 var 130 konfirmanter samlet til **ungdomsgudstjeneste** i kirken, som oppfølging av høstens konfirmantleir.

Konsert 23. desember

Julekonsert i Asak kirke med Tistedalens Musikkforening og Frelsesarmeen én time før midnatt lille julaften. I fjor testet en ut et system med gratis billetter. Det vil si at billettene måtte «hentes» eller «kjøpes» fra et billett-system. Som publikummer måtte en så bringe med seg billetten i papirform eller elektronisk som ved en betalt konsert, slik at den kunne scannes. Vi viderefører dette systemet også i år. Billetter kan «kjøpes» på internett-siden www.hoopla.no fra 1. desember kl. 00. Det vil bli lagt ut totalt 200 billetter.

Vi ønsker alle hjertelig velkommen til **gudstjenester i adventstiden og julen:**
Kveldsgudstjeneste 2/12 kl 17.00: «Vi synger julen inn».
16/12 kl 11.00: Høymesse med dåp og nattverd.
24/12: To gudstjenester julaften, **kl 14.00 og 16.00.**
1. juledag, 25/12 kl 11.00: Høytidsgudstjeneste i Tistedal kirke.
2. juledag, 26/12 kl 11.00: Julegudstjeneste i Asak kirke.

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende. Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsyttere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1030 07 44023.

Jorden tar himmelen i favn

«Glade jul, hellige jul, engler daler ned i skjul» begynner en kjent og kjær julesang. Det er vel flere enn meg som synes det var litt rart at Jesus ble født i vedskjulet når det ble lest at han ble født i en stall. Min undring har jeg tydeligvis ikke vært alene om – i den nye salmeboken er det forklarende note som sier at «skjul» betyr «i det skjulte». Erik Hillestads nye oversettelse flytter fokus fra skjulte engler til den første natten de nybakte foreldrene har med sitt førstefødte barn: «Stille natt. Hellige natt. Alt har søvn og mørke tatt. Trofast våker de hellige to. Varsomt vogger de

Ikon fra Jerusalem

barnet til ro.» Slik kan det ha vært denne første natten slik så mange foreldre har erfart, når angsten under graviditeten og angsten for fødselen er forløst i et skrikende nytt menneske som etter sitt første måltid sovner

tilfreds ved mors bryst. Den hellige natten er en natt gjenkjennelig for alle som har opplevd den nyfødtes første natt. Den hellige natten er en alminnelig natt.

Den hellige natt er en alminnelig natt og en helt ekstraordinær natt. Enhver fødsel er et under, men denne natten er underet også et mysterium som er større enn vi kan fange med vår tanke og vår kunnskap. I denne natten, den gang i Betlehem, ble Gud menneske og flyttet til vår verden. Barnet ble født for at vi mennesker skulle vite hvordan Gud er når Gud holder på i vår virkelighet og i vår verden. Større kan en natt ikke være. Himmelen er kommet til jord.

Men for de to er livet som foreldre slik det er for alle foreldre. Barnet må ha mat fra mors bryst og det må vaskes og stelles. Når Maria legger barnet til brystet,

tar hun himmelen i sin favn: «Jorden tar himlen i favn» som Hillestad uttrykker dette største av alle mysterier.

I et ikon jeg fant i Jerusalems Gamleby, malt av nonner som holder fredens og forsoningens fane levende midt i konflikten, fremstilles flere av begivenhetene julenatt. Et av dem er Maria som vasker den nyfødte Jesus i et vaskevannsfat. Slik må det jo ha vært. Men alt er ikke bare det vi ser. I ikonet har vaskevannsfatet en gjenkjennelig form som finnes i alle norske lokalsamfunn. Det er formet som en døpefont. Julenattens alminnelige handling når mor vasker barnet ble et tegn på at Gud vasket meg da jeg ble døpt slik at jeg ble klargjort for livet i Guds lys.

Slik Maria gjorde himmelen klar til å leve på jorden da hun vasket barnet, gjorde Gud meg klar for himmelen da jeg ble vasket i dåpens vann. Gud tok meg i sin favn og ga meg og alle som deltar i dåpsgudstjenestene glimt av himmel.

Fredfull julefeiring!

Maria Haug:

Brenner for korarbeid

RAGNA RISTESUND HULT
TEKST OG FOTO

For ett år siden ble Maria Haug Johansen ansatt som kantor i Berg menighet. Hun er en sprudlende dame med godt humør, født i Bulgaria, men har sin musikalske utdannelse fra Norges musikkhøgskole.

Som utdannet kantor har hun Mastergrad i kirkemusikk, klaver utøvende og bachelor i klassisk sang. Maria har også jazzpiano som valgfag fra Norges musikkhøgskole og har vært pianist for Gospelkor. Dette gjør Maria til en allsidig musiker.

Maria har arbeidet som kor-dirigent/ sangpedagog ved

Kulturskolen i Opegård og kommer til Halden fra sin tidligere stilling som kantor i Ski kirkelige fellesråd.

Maria bor i Fredrikstad og har tre barn.

Det som Maria Haug brenner mest for er korsang i gudstjenesten. Hun har startet opp et voksenkor i Berg menighet som øver på onsdager fra kl. 19.00-21.00. I tillegg har hun startet opp et barnekor i alderen 6 – 9 år, også disse øver på onsdager. Dessuten er hun med som pianist i «Småtrolla i Berg», Berg menighets Småbarnssang. Disse barna er mellom ett og fem år gamle. Dersom noen har lyst til å være med i et av korene er det bare å ta kontakt med Maria Haug på mail maria.haug@kirkenshus.halden.no.

Maria er også pianist/organist ved konfirmantmusikalen som blir fremført i

Immanuel kirke, og jobber tett med frivillige, ansatte og ungdommene frem mot forestillingen. Dette er gøy og veldig spennende.

Maria Berg har også startet opp «Brevig Trio» etter initiativ fra Knut Brevig, bestående av Knut Brevig, Dag Vallberg og Maria Haug. Trioen vil delta på enkelte gudstjenester og konserter i menigheten for å støtte opp under musikken og gudstjenestelivet.

Maria Haug opplever seg godt mottatt i Berg menighet. Hun hadde en oppstartkonsert i Berg kirke i april og vil ha en ny konsert 29. november sammen med «Brevig trio». På konserten vil Arild Elnes på saksofon og Roald Tobiassen på flygelhorn være med som gjestemusikere. Det vil på konserten bli spilt både kjente musikkstykker og hyggemusikk

NYTT FRA
ASAK
MENIGHET

Menighetskvelder

Våren 2019 fortsetter menighetskvelder i kirkestua én torsdag i måneden; 17. januar, 14. februar, 14. mars og 25. april. Programmet vil bestå av bibeltid, et foredrag eller lignende, etterfulgt av felles kveldsmat. Endelig program vil bli lagt ut i kirken når det er klart, men sett av datoene i kalenderen allerede nå!

NYTT FRA
BERG
MENIGHET

Konsert med Mixdur

Søndag 25/11 kl 19.00 er det konsert med koret Mixdur.

Konsert med inviterte gjester

Torsdag 29/11 kl 19.00 har kantor Maria Haug Johansen invitert gjester til felles konsert. Medvirkende musikere er: «Trio Brevik» med Dag Vallberg (fiolin), Knut Brevik (cello) og Maria Haug Johansen (klaver/orgel). I tillegg spiller Arild Elnes (saksofon) og Roald Tobiassen (flygelhorn).

Konsert med Dag Brandt og Tore Pettersen

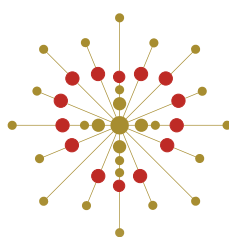
onsdag 12/12 kl 19.00
Artistene vil dele sine barn- domsminner og tradisjoner fra juletiden og byr på juleviser som har fulgt dem gjennom livet.

«Stille kirke»

13. desember kl 19.00.
En torsdagskveld i måneden arrangerer menigheten en enkel kveldsmesse. Menigheten ønsker på denne måten å legge til rette for stillhet i kirkerommet og enkel musikk. Stillheten gir deg muligheter til å oppleve kirken på en annen måte og åpne opp for det vi oppfatter som det hellige. Det som gir en annen tilhørighet i virkeligheten og det som poeten Karin Boje kalte «en himmel over min fard».

Torsdag 25/10 arrangerte kulturutvalget **torsdagskveld med sang og poesi**. Sanggruppa «Tress» fra Rokke medvirket sammen med Svein Bjørneby. Anne Britt Stapelfeldt leste egne dikt. Det var en kveld til glede med mye sang og musikk og ettertanke.

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Hva skjer i Trosopplæringen?

RAGNA RISTESUND HULT
TEKST

KIRKEROTTENE

16. november var det kirke-teater i Immanuel kirke. Barn i alderen 3–6 år får se og høre «kirkerottene og kattunge» som

er en forestilling basert på fortellingen om «Den barmhjertige samaritan».

LYS VÅKEN

6. trinn overnatter i Tistedal, Idd, Immanuel og Prestebakke kirker. De blir kjent med sin kirke via kirkesafari,

gudstjenesteverksted, rebusløp, leker, konkurranser og bibelfortellinger. Datoene er 16.–17. og 24.–25. november.

HELT KONGE

Trosopplæringen i Halden

ute og inne, og møt nye venner onsdag 2. januar.

TÅRNAGENTER

8-åringene (de som går i 3. trinn) i Halden får tilbud om å melde seg på tårnagenthelg i 3 av byens kirker. Sammen skal de løse mysterier og oppdrag rundt om i kirkene og kirketårnet skal utforskes de tre siste helgene i januar.

inviterer 1. og 2. trinn til Helt Konge, en spennende aktivitetssdag i Asak kirkestue. Bli med på lek og morsomme aktiviteter,

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Allehelgensdag

En høytidsstemt gudstjeneste på Allehelgensdag, og flere hadde funnet veien til kirken. I år var det ekstra spennende hvor mange som ville komme, for det var ikke lenger tillatt å sende invitasjon hjem til pårørende. Det skyldes EU-direktiv med utgangspunkt i personvern. Men omtale i avisa gjorde dagen kjent.

Berit Øksnes til Rokke og Halden

Berit Øksnes er altså tilsatt som ny sokneprest i Rokke. Hun er nå prost i Asker og tiltrer den nye stillingen 1. februar. Hennes første gudstjeneste i Halden blir 3. mars. Da har hun rukket å være med konfirmantene på weekend og blitt kjent med vår yngre garde.

Konsertsesong

Vi er midt i høstens konsertsesong, og musikalske opplevelser kommer på rekke og rad. Følg med på annonsene og benytt mulighetene til å oppleve solister, kor og orkester i ulike arrangement.

Julefeiring

Julen blir feiret i Immanuels kirke med gudstjeneste julaften og 1. juledag. Julaften er det som vanlig to gudstjenester, og på den første deltar barne- og ungdomskoret. Nyttårsaften blir det som vanlig kveldsgudstjeneste.

Bladbærere

Menighetsbladet trenger bladbærere i Halden. Vi har noen ledige ruter, blant annet i Halden sentrum, og det betyr at en del ikke får bladet. Bladet kommer fire ganger i året, så det er en overkommelig oppgave. Har du mulighet til å bli med i denne tjenesten? Gi en melding til kirkekontoret, tlf. 69 17 95 53. Du blir tatt imot med takk!

Juniorkonfirmanter

En til to ganger i måneden hopper en glad gjeng av skolebussen utenfor Berg kirke. Etter å ha vært Tårnagenter får nemlig 3. trinn-elevene tilbud om å være Juniorkonfirmanter i Berg kirke – noe de kan være helt frem til de blir konfirmanter.

Juniorkonfirmantene starter samlingene sine med å spise lunsj. Vi leker, synger sanger sammen, dramatiserer fortellinger fra Bibelen, snakker om ulike temaer og har konkurranser. Samlingene avsluttes alltid ved lysgloben. Her tenner vi lys for hverandre og ber en bønn sammen. Under noen av gudstjenestene i Berg er Juniorkonfirmantene med som ministranter. Da har de spesielle oppgaver i gudstjenesten. De bærer blant annet kors og lys i prosesjon, leser bønner og bibeltekster, samt heller i dåpsvann og tenner dåpslys. I noen gudstjenester synger og / eller dramatiserer de også. Det er en berikelse for gudstjenesten å få ha Juniorkonfirmantene til stede.

AV ISELIN ANDERSEN GJØSTØL

Sang for de små

Sang og musikk har en stor betydning i barns liv. Noe av det første vi husker er gjerne sangtekster. Kanskje er det melodien som hjelper oss å memorerer teksten? Sanger vi lærer i barndommen bærer vi gjerne med oss hele livet.

AV RAGNA RISTESUND HULT

For små barn er det også en helt naturlig sammenheng mellom sang og bevegelse. Vi har alle sett de små barna, de som akkurat har lært seg å stå selv, begynne å gyngje i takt med musikken så fort tonene sprer seg i rommet.

Kirkene våre har to tilbud med sang og musikk for barn mellom 1 og 5 år. Annenhver uke samles barnefamilier til sangstund i Asak og i Berg, der både bevegelsesanger og bruk av rytmeinstrumenter står i fokus. Hver samling inneholder en god blanding av alminnelige barnesanger og sanger med kristent innhold. Det er både gøy og givende å se den store gleden de små har av musikken!

Musikksamlingene avsluttes med en fortellerstund. Her formidles bibelfortellingene slik at de minste skal kunne følge historien. Vi varierer mellom å bruke flanellograf, duplofigurer, bildeplansjer og andre rekvisitter i formidlingen – samt å la barna få være en del av historien. Deretter får barna klippe og lime, male eller tegne noe som er i tråd med fortellingen.

Småbarnssangen i Asak begynner med felles middag, mens Småtrolla i Berg avslutter samlingene med felles kveldsmat, og dette oppleves som en positiv og viktig del av samlingene våre.

Å kunne møtes slik og kunne bli kjent med andre gir forhåpentligvis et lite pusterom i hverdagen og et møtepunkt i nærmiljøet.

SMÅBARNSSANG I ASAK: Asak kirkestue annenhver torsdag kl 17.00–18.30. Samlingene begynner med middag. Påmelding/info: Ragna R. Hult, 964 91 954

SMÅTROLLA I BERG: Berg kirkestue annenhver onsdag kl 17.00–18.30. Samlingene avsluttes med kveldsmat. Påmelding/info: Iselin A. Gjøstøl, 415 80 269

Konfirmantleir

Helga 14.–16. september var ca 100 konfirmanter og ledere samlet til leir på Tjellholmen på Hvaler – den årlige leiren for konfirmantene på Idde-siden, altså konfirmanter fra Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menigheter.

AV MARTIN LUND

Fredag kl 18 møtte konfirmantene opp på kaia på Sydengen på Spjærøy, i lett regnvær og med forventning i blikket. Mange har hørt mye positivt om konfirmantleiren fra store-søsken og tidligere konfirmanter! Etter båtskyss over til øya og fordeling på hytter og rom, var det tid for kveldsmat i matsalen. Deretter hadde vi samling i kapellet på stedet, med presentasjon av lederne, bli-kjent-leker, andakt, sang, bibel-ord og bønn rundt det store lyskorset – en fin avslutning på første leir-kveld.

Lørdag var det program fra morgen til kveld. Måltider, bibeltid med tema «Hvem er Jesus?», samtale i grupper, aktiviteter med kor, drama, dans og lesing samt uteaktiviteter med ballspill og lek. Utover ettermiddag og kveld var det middag (Taco – alltid like populært!), filmkveld og en kveldssamling i kapellet med bibelord, bønn og sang.

Søndag begynte med flaggheising og frokost, herunder annonsering av vaskeoppgaver for alle – en viktig del av konfirmantleiren! Innimellom rydding og vasking av rom, hytter, toaletter og fellesarealer var det gudstjeneste i kapellet. Alle konfirmantene deltok i en eller annen gruppe, med korsang, drama, dans, drama eller lesing. Vi sang mye sammen, og temaet for både forkynnelsen her, og for leiren som helhet, var «Vi trenger Jesus.» Etter gudstjeneste og vask var det middag utendørs på svabergene, før båten begynte transporten over til Spjærøy og vi satte kursen hjemover.

Takk for en fin helg!

Hva er meningen?

**ROY PARLOW
NORDBAKKE**
TEKST OG FOTO

«Er meningen med livet at vi skal ete, drite og dø?» Dette spørsmålet fikk jeg av en mor som jeg hadde som student mens jeg jobbet på lærerutdanningen i Alta. Det var hennes sønn som hadde stilt moren dette spørsmålet en dag han kom hjem fra skolen. «Hva skal jeg svare ham?» spurte hun. «Naturvitenskapen kan ikke gi deg noe svar på dette,» svarte jeg. «Naturvitenskapen forsøker å finne svar på hvordan naturen fungerer, og kan ikke si noe om meningen med livet. Du må nok gå et annet sted enn til naturvitenskapen for å finne svar på dette spørsmålet.»

I en kommentar i Vårt land nylig, blir det vist til en Paw Researchrapport at 42% av Norges befolkning mener at «naturvitenskapen gjør religion overflødig.» Dette er bekymringsfullt all den tid naturvitenskapen ikke har noen svar på det som for de fleste av oss betyr mest i våre daglige liv. Den kjente fysikeren og nobelprisvinneren **Erwin Schrödinger** sa det slik: «Det forundrer meg at naturvitenskapens bilde av den virkelige verden er så mangelfull. Den gir oss masse faktainformasjon, og setter alle våre erfaringer i en forbløffende sammenheng, men den er aldeles taus om det som ligger våre hjerter aller nærmest, og som virkelig betyr noe for oss. Den kan ikke si oss et ord om rødt og blått, bittert og søtt, fysisk smerte og fysisk glede. Den vet ingen ting om hva som er vakkert og stykt, godt og ondt, Gud og evigheten. Vitenskapen later av og til som om den kan svare på slike spørsmål, men svarene er som regel så dumme og lite tillitvekkende at vi ikke kan ta dem på alvor.» Schrödinger hadde selvsagt rett. Naturvitenskapen kan gi nyttig og sann informasjon om hvordan naturen fungerer, hvilke lovmessigheter som råder og hvordan ting henger sammen. Dette er viktig kunnskap, men

ROY PARLOW NORDBAKKE har arbeidet som l. amanuensis i biologi ved Høgskolen i Østfold. Han har lang erfaring som lærebokforfatter, og har vært med å utvikle læreverket Yggdrasil fra starten av.

hvordan vi skal forvalte denne kunnskapen kan ikke naturvitenskapen selv si noe om. Her vil det i stor grad være vårt livssyn som er bestemmende for de valgene vi tar.

Det er ikke bare den unge gutten som har spørsmål om livets mening. Selv om vi i dag

lever i et samfunn som har det bedre på nesten alle tenkelige måter i forhold til tidligere, er stadig flere håpløse, deprimerte og ensomme. Dagens kultur er svært opptatt av lykke, og lykke er synonymt med et vakker utseende, suksess, rikdom, reiser til eksotiske mål, være berømt og ha sosial status. Å søke lykken ved å jage etter disse tingene fører ikke til et lykkelig liv.

Et lykkelig liv er ikke det samme som et meningsfullt liv. Mening er mye dypere og mye viktigere, for det er først når man finner mening at man kan oppleve sann lykke. Å være en kristen betyr ikke nødvendigvis at man føler seg lykkelig hver dag. Men å være en kristen betyr og ha funnet mening i livet.

Et meningsfullt liv hviler på fire pilarer skriver den amerikanske forfatterinnen **Emely Esfahni Smith** i boken Glem lykke finn mening. Disse fire pilarene er transcendens, tilhørighet, hensikt, og livshistorie. Transcendens handler om de sjeldne øyeblikkene da du løftes over verdens stress og jag og du selv tones ut og du kjenner deg sammenkoblet med en større virkelighet. Vi har vel

alle opplevet slike øyeblikk. Selv har jeg opplevd det ute i naturen, andre i møte med vakker musikk eller vakker bildekunst.

Jeg tror Gud i slike øyeblikk gir et glimt inn i en større virkelighet som vi til daglig ikke oppfatter. Som Guds barn opplever vi av og til at Den Hellige Ånd gir oss lys over Guds ord, og dette lyset fyller oss med en glede som ikke kan rommes i ord. Andre kan vitne om sterke møter med Jesus hvor han viser seg for dem og taler til dem. Slike opplevelser gir styrke og mening til våre liv.

I vår tid og i den kulturen vi lever i er det liten plass til det transcendent. Vi har redusert oss selv til ren materie. Vi er bare atomer i bevegelse uten mål og hensikt.

En annen viktig ting som gir livet mening er tilhørighet. Tilhørighet er å være i relasjon til noen som verdsetter deg slik du er innerst inne, og som du vurderer på samme måte. For de fleste mennesker er familien det viktigste båndet som gir tilhørighet, men også venner er viktige. Ekte tilhørighet springer ut fra kjærlighet. Tilhørighet har ikke bare med menneskelige relasjoner å gjøre. Det har også med å høre til i en større sammenheng. Å vite at du hører Gud til. At du er skapt i hans bilde og ha et personlig forhold til ham i Jesus Kristus, setter livet inn i en meningsfull ramme. Du er ikke et tilfeldig blaff på den kosmiske scenen, en samling molekyler i bevegelse. Du er elsket for den du er innerst inne av han som har skapt deg. Derfor vil også et kristent fellesskap gi tilhørighet, for vi er alle lemmer på det samme legeme og vi hører alle ham til. Uten tilhørighet kan tilværelsen fort

føles meningsløs og ensom.

En annen viktig ting for å gi livet mening, er hensikt. Å finne hensikt er ikke det samme som å finne den jobben som gjør deg lykkelig. Hensikt handler ikke så mye om hva du vil gjøre. Det har mer med hva du kan gi å gjøre. Hvordan kan du bidra for andre. Nøkkelen til å kjenne at livet har hensikt, er å tjene andre. For mange av oss skjer dette gjennom vårt arbeid, men også i vår fritid. Det er å finne det du kan bruke dine evner til beste for andre. Det er derfor det kjennes meningsløst og ikke ha arbeid eller at vi kan bidra med noe på fritiden. Gud har skapt oss til å tjene ham og hverandre. «*Tjen Herren med glede*», skriver David i salme 100. 2. Paulus minner oss om å «*Være ivrige og ikke bli slappe, vær brennende i Ånden, tjen Herren!*» (Rom 12.11).

«*Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått, som gode forvaltere over Guds mangfoldige nåde*», skriver Peter i Peters første brev 4.10.

Hvordan du ser på ditt eget liv er også viktig for at livet skal kjennes meningsfullt. Hvilken historie forteller du deg selv om ditt eget liv? Har ting endret seg til det verre? I stedet for å se tilbake på det som var, må vi se på de mulighetene vi nå har.

I 2.Korinterbrev skriver Paulus: «*Derfor er jeg for Kristi skyld ved godt mot når jeg er svak, blir mishandlet, er i nød, forfølgelser og vanskeligheter. For når jeg er svak, da er jeg sterk.*»

Som kristne kan vi leve et meningsfullt liv fordi vårt liv er en bit av den store

Store historien om det som ble til og som har en ende, og som handler om alt som er i mellom.

VIPPS til menighetene

Last ned app og registrer deg med kontonummer og mobilnummer. Søk opp din menighet og gi ønsket beløp.

Enningdalen menighet:

#90144

Idd menighet:

#90206

Asak menighet:

#90226

Berg menighet:

#4923

Halden menighet:

#90142

Tistedal menighet:

#90215

Rokke menighet:

#90138

vipps

NYTT FRA BERG MENIGHET

Ten Sing Norway i Berg kirke

Ten Sing Norway (TSN) er et program i regi av Norges KFUK-KFUM, tilknyttet Rønningen folkehøgskole i Oslo. Hvert år reiser en gruppe med tenåringer på turné i inn- og utland og holder show og seminarer for å inspirere og rekruttere til Ten Sing. 30. oktober fikk Berg kirke besøk av TSN 18/19, og alle konfirmantene i Rokke, Berg og Halden var med på show.

Forestillingen hadde tittelen «24/7» og handlet om hvordan man helt konkret kan bruke kristentroen sin i hverdagen – formidlet med dans, drama og musikk. De fleste konfirmantene lurte nok i utgangspunktet litt på hva de egentlig skulle være med på denne kvelden, men etter forestillingen var det mange blide og entusiastiske tilbakemeldinger: «Dette var bra! Moro!»

TSN er rutinerte folk med mye erfaring, men alle starter et sted, og også her i Halden har tenåringer som har lyst mulighet til å bli med i Ten Sing: Ten Sing Halden samles annenhver mandag på Ynglingen eller i Kirkestua i Berg og vil gjerne ha flere medlemmer! Ta kontakt med menighetspedagog Johannes Halvorsen for mer informasjon.

NYTT FRA IDD MENIGHET

Et nytt konfirmantkull er nå i full gang. Flokken teller 40 flotte ungdommer. Ungdomsprest Martin Lund har hovedansvaret for opplegg og undervisning i samarbeid med konfirmantutvalget.

Idd barneklubb har denne høsten opplevd en gledelig oppsving med en flott ungdomsflokk som har kost seg med spill og aktiviteter, andakt og kveldsmat på Karlsholm annen hver onsdag.

Denne høsten har «Karlsholms venner» invitert til tre vellykkede **bygdekvalder**. I september var Idds «speidergeneral» Jan Lunde på hovedgjest. Måneden etter kåserte Torbjørn Østby om Karlsholms første eier, Karl Zeylon. I november tok Jens Bakke fram den eventyrlige historien om Herrebø fajansfabrikk. På arrangementene har organisten Marte-Kari Melkerud også stilt opp med et nydelig knippe musikalske gjester; Ann-Kristin Syverstad Ulseth, Ann-Lisbeth Bjerke, PM Karlsson, Pella Musikkforening og Hege og Arild Ravneng. Nå har menighetsrådet vedtatt å fortsette suksessen med nye bygdekvalder andre torsdag i månedene februar, mars og april.

21. oktober var det gjensyn med menighetens **50-års-konfirmantjubilanter** på gudstjenesten i Idd kirke.

Torsdag 29. november kl 18.00 får Idd Mannsforening besøk av daglig leder Stina Johansen i Kirkens bymisjon her i Halden. Det blir sang Rokke musikklag, andakt ved Reidar Finsådal, i tillegg til utlodning, mat og prat. Og denne gangen er samlingen både for kvinner og menn.

2. søndag i advent arrangeres «**Vi synger jula inn**» i Idd kirke. Idd skolemusikk deltar sammen med årets konfirmanter og ungdomsprest Martin Lund på det som forhåpentligvis blir en stemningsfull kveld for små og store med tente lys og mye sang og musikk.

Factum est

Slik begynner juleevangeliet på latin. Lukas vet hva han skriver om. Han sier innledningsvis i sitt evangelium: Nå har også jeg bestemt meg for å gå nøye gjennom alt fra begynnelsen av og skrive det ned for deg i sammenheng, ærede Teofilos, så du kan vite at det er pålitelig, det du har fått opplæring i (Luk 1,3-4).

**JOSTEIN
ANDREASSEN
OG ODDVAR SØVIK**
TEKST

Men mange trekker Lukas i tvil: Det var ingen folketelling da Jesus ble født. – Men man vet bare om en folketelling i år 6 e. Kr. (Ap.Gj. 5,37). – Kvirinius var ikke landshøvding i Syria, og Josef og Maria dro ikke til Betlehem osv. Disse kritiske innvendingene har først og fremst sitt opphav i boken «Das Leben Jesu», som kom ut i Tyskland i 1835, og siden har de levd sitt eget liv, bekreftet og bekjempet på mange vis.

Men evangelisten selv sier at kildene er gode, fortellingene er nemlig overlevert av «de som fra først av var øyenvitner og tjenere for ordet». En skulle tro disse visste bedre enn besserwissere blant dagens kritiske teologer! Vi ser at Lukas er trygg i sin framstilling. Tydeligvis ønsker han å være nøyaktig og står dermed lagelig til for hogg, men likevel lesser han på med detaljer og historiske fakta, se bare begynnelsen på kapittel tre! Forfatteren har åpenbart litterære ambisjoner med antikkens aller fremste historikere som forbilder (Thykudid, Tacitus).

Født i Betlehem

Jesu fødested i grotten som finnes i fødselskirken i Betlehem, ble «dyrket» som hellig valfartssted allerede

Fødselskirken i Betlehem, Klostergården.

fra 100-tallet. Det er nesten utenkelig at det ikke er historisk grunnlag for å tro dette, når stedet så tidlig ble utpekt. Det var dessuten over denne grotten keiser Hadrian plasserte sitt tempel og som ble fjernet i keiser Konstantins tid for at Fødselskirken skulle reises der, noe lærde kirkefedre som Eusebius, Sozomenus og Sokrates Scholasticus bekrefter.

At grottesystemet i Betlehem under alterpartiet i de to nabokirkene er knyttet til Jesus, bekrefter samme Justin Martyr slik: «Josef tok opphold i en bestemt grotte nær landsbyen [Betlehem var som kjent et svært lite sted på Jesu tid], og mens de var der, fødte Maria Kristus og plasserte ham i en krybbe. Hit kom De vise menn fra Arabia og fant ham» («Dialog med Trypho», LXXVIII). Og ovennevnte Origenes skriver: «I Betlehem blir grotten der Jesus ble født, pekt ut. Her er også krybben der hvor han ble svøpt. Og det blir sagt både på

dette stedet og blant troende som ikke er herfra at Jesus ble født i denne grotten. Dette er sant og visst. Grotten blir æret og holdt hellig av de kristne» («Contra Celsum», I, kap. LI).

Og ikke nok med det: Kirkefaren Hieronymus, som bodde i Betlehem i årene 386–420 der han oversatte bibelen til Vulgata, opplyser at både Golgata i Jerusalem og grottene i Betlehem en gang var blitt omformet til en helligdom for Adonis. Hvorfor? – For å vanære de kristne. Han skriver: «Fra Hadrian [år 117–138] og inntil Konstantins keisertid, en periode på omtrent 180 år, var stedet som hadde vært vitne til oppstandelsen okkupert av en figur av Jupiter. (...) Til og med i mitt eget Betlehem, som det nå er, jordas mest hellige sted (..) ble overskygget av en hellig lund tilegnet Tammus, som er Adonis, og i selve grotten hvor en gang det lille Jesus-barnet gråt for første gang, beklaget elskeren til Venus seg over

sin skjebne.» (Hieronymus: «Epistel» 58,3.)

En kan sannelig spørre seg om hvilket motiv kristendommens fiender hadde for å sette opp en hedensk helligdom over noen grotter i bitte lille og ubetydelige Betlehem om ikke det nettopp var fordi det der var en sterk tradisjon om stedet som Frelserens fødested? Tradisjonen med at Jesus var født i en grotte var til og med kjent av en så uavhengig kilde som den anonyme forfatter av Jakobs protoevangelium, et apokryfisk skrift fra ca. 145. Ifølge dette er Josef på vei til Betlehem etter Augustus' påbud om manntall med sin gravide trolovede da plutselig Maria roper:

«Ta meg ned av eselet, for jeg har veer, barnet kommer snart!» Jakob svarer: «Hvor skal jeg ta deg hen for at du kan få føde?» Han tok Maria inn i en grotte nær ved, hvor hun fødte. Senere ledet en lysende stjerne de vise menn til grotten.» («Jakobs protoevangelium» 17–21.) Så Betlehem og grottene der som fødested for Frelseren er meget godt dokumentert: «Factum est ...»!

Dette er et utdrag av en lengre artikkel som vi vil publisere mer av i neste nummer.

Jostein Andreassen, Søgne, er adjunkt og forfatter, med realfag, historie og kristendom som spesialfelt.

Oddvar Søvik, Kristiansand, er pensjonert Frikirke-prest, forfatter og foredragsholder.

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris</p> <p>Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Mercedes-Benz PEUGEOT</p> <p>Halden Auto AS Svinesundsveien 345, Sørlifeltet Tlf. 69 17 29 70 www.haldenauto.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>	<p>Halden Betongtransport AS</p> <p>Korterrødveien 26, Sponvika Tlf 69 18 40 76 Mob 91 88 55 09</p>	<p>MASKINENTREPRENØR Helge Stumberg AS</p> <p>Stumberg gård Idd 1765 Halden</p> <p>Tlf 901 00 964 E-post: stumberg@halden.net</p>	<p>KIWI minipris RISUM</p> <p>Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>tdm BARNEHAGER</p> <p>www.tdmbarnehager.no</p>	<p>veng BILDELER</p> <p>Karosserideler og lykter, eksosanlegg, katalysatorer, DPF-filter, hengerfester, radiatorer, vindusheiser, bunnpanner, speil, forstillingsdeler, bremseskiver, bremsesklosser m.m.</p> <p>69 19 54 00 Isebakkeveien 6 – Sørlifeltet www.veng.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20 Velkommen til butikkutsalg vårt på Tista senter.</p> <p>www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60 • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling www.erling-grimsrud.no</p> <p>AUTORISERT MASKINENTREPRENØR</p>	<p>Vi kjører for deg!</p> <p>Ta kontakt på tlf: 69 13 77 00 eller e-post: travel.ostfold@nettbuss.no</p> <p>nettbuss nettbuss.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildebobloemster.no</p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	

75 år siden mordet på Kaj Munk

Den som trer inn gjennom dørene til det ærverdige Kongelige Teater ved Kongens Nytorv i København, blir møtt av en stor plakett på veggen med bare ett eneste navn og to datoer: KAJ MUNK 13. januar 1898 – 4. januar 1944. Fødselsdagen, og dagen han ble myrdet. Ingen tittel eller infotavle er nødvendig.

TROND ENGER TEKST

I enkelte av hans prekener under okkupasjonen gikk kristendom og nasjonalisme opp i en høyere enhet, og ingen var i tvil om hvor han stod også politisk. Nyttårsdag 1943 – året før han ble myrdet – ledet det fra prekestolen i den lille kirken i Vedersø på Jyllands vestkyst, der Kaj Munk var prest:

Før oss, du kors i vårt flagg, før oss til å kjempe på linje med det lenkede Norge og det blødende Finland i Nordens kamp mot den ide, som er stikk imot alle våre.

Nyttårsdag året etter gikk han ikke engang opp på prekestolen, men stod ved siden av juletreet på gulvet nedenfor prekestolen. Heller ikke hadde han iført seg sine presteklær, men stod og preket i sin ytterfrakk og med sitt store røde skjerf om halsen. Han var sorgtyngt og vred:

Mitt sinn er oppfylt av en dyp sorg og smerte... Folk går i tjeneste hos tyskerne uten at de er nødt til det. Dette må i sannhetens navn påtales i denne kirke, som er bygget for å være sannhetens tempel. Noen mener at slik tale hører ikke hjemme i Guds hus. Det

er feilaktig... Guds ord holder seg ikke innenfor visse grenser. Det gjelder alle forhold i hele livet.

Jeg vet at jeg nu i måneder ikke har gått til ro noen kveld uten å tenke: «Kommer de og henter deg i natt?» Og det er ingen morsom tanke for en som elsker livet, har nok i sitt arbeide og er glad i sin kone og sine barn.

Tre dager senere, kl 5 om morgenen den 4. januar, hentet fem personer fra Gestapo ham i prestegården og kjørte ham til en plantasje i nærheten av Silkeborg, der han ble skutt og slengt i en veigrøft.

Men hvorfor en minneplakett i Det kongelige Teater?

Vel var Kaj Munk prest, og det med hele seg og med stor kjærlighet til sin lille menighet i Vedersø, men han var også en av sin tids fremste dramatikere i Norden. Han skrev bl.a. skuespillet *Han sidder ved Smeltingen* (1938) der han angriper jødeforfølgelsene i Nazi-Tyskland. Mest berømt er allikevel et annet skuespill blitt, *Ordet*, som han skrev som i en rus i løpet av seks dager i 1925, da han bare var 27 år gammel.

Både skuespillet og ikke mindre Carl Th. Dreyers filmatisering i 1955, ble en enorm suksess, som virker fremdeles. I 2007 ble filmen vist i New York, og fra midten av april samme år ble *Ordet* spilt 31 ganger på den store scenen på Det kongelige Teater

Kaj Munk (1898–1944)

i København. Her hjemme ble *Ordet* senest oppført på Trøndelag Teater i 2002 og på Den Nationale Scene i Bergen i 2011. Men skuespillet og filmen ble også kontroversielle fordi Kaj Munk satte fingeren på et av moderne kristendoms ømme punkter: avstanden mellom Bibelens løfter om troen som kan flytte fjell og vekke opp døde, og vår tids kristendom der troen på troens kraft synes å ha avgått ved en stille død i de fleste miljøer.

Kaj Munk var grundtvigsk i sitt livsbejaende vesen, hadde fra barndommen av en dyp kjærlighet til misjonsfolkets klare forkynnelse, beundret den sterke ener – også politisk, som våget spranget ut på dypet, og han var altså selv prest i folkekirken. Som vi alle var også Kaj Munk et sammensatt vesen, sammensatt også i sin teologi og kristendom – han var det bare i så mye høyere grad enn de fleste av oss andre. Det var ikke minst disse fruktbare spenninger han var fylt av, som gjorde ham til sin tids kanskje fremste dramatiker i Norden – inntil hans liv tok en brå slutt en januarmorgen i 1944.

På internett-adressen til Kaj Munk Forskningscenter ved Aalborg Universitet, finner man bl.a. alle hans prekener og skuespill digitalisert: <https://www.kajmunk.aau.dk/>

Lesefrukt
ved Trond Enger

Å finne seg selv er ikke å finne en juvel.

Ellevine Amalie Jensen
norsk sosialentreprenør
(1870–1959)

Å dø før tiden for å bli spist av et menneske, er ikke dyrets ønske.

Siri Anjuna Martinsen
norsk veterinær
(1973–)

Den regln har ej blivit överträdd: är Gud på jorden, vandrar han forklädd.

Hjalmar Gullberg
svensk dikter og oversetter
(1898–1961)

NYTT FRA IDD MENIGHET

Barnehagene på Idd vil pynte kirkens juletre, til glede for hele menigheten, på **barnehagegudstjenesten** 17. des. kl 09.30. Menighetsrådet sier på forhånd takk.

Nyttårsaften avsluttes året i Immanuelskirken med fellesgudstjeneste kl 18.00. Gudstjenesten er et samarbeid med Halden prestegjeld og markerer en fin overgang til et nytt år. **1. nyttårsdag** blir fellesgudstjenesten i Idd kirke kl 12.00.

Menighetens **juletreff** arrangeres på Karlsholm søndag 6. januar kl 17.00. Velkommen til store og små.

Idd menighetsråd ønsker på denne måten å takke for alle gaver vi har fått til vårt menighetshus Karlsholm i løpet av 2018. Ved basar, loddsalg og ikke minst gaver, har vi nådd en sum på ca. 80.000, noe vi er veldig takknemlige for.

Halden og Omegn
begravelsesbyrå

ADRESSE Damstredet I
1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie

ALLTID HER FOR DEG

Glassmester'n
OSKAR HANSEN

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

AF Bygg Østfold
Tlf. 911 33 400

JENSEN & SCHEELE

jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag–fredag:
07.00–17.00
Lørdag: 09.00–15.00

MEMORIUM

- Henting og levering av minnestein
- Vedlikehold, oppussing, fornyelse og inngravning av minnestein
- Bolting av gravstein/sokkel
- Selvvanningskasser/bedplater/rammer

Kontakt oss:
96 71 09 84 • 94 14 06 32 • 93 04 97 50

Mekanisk Service
Halden AS

Svinesundsveien 338, 1788 Halden
Tlf 69 19 48 80

Følg oss på Facebook

Vi hjelper deg i
gang med ditt
prosjekt.

Kom innom for en
hyggelig fagprat.

BYGGERIET

Byggeriet LA Bygg
Isebakkeveien 1 (Sortiefeltet)
Tlf 476 55 222

HLS transport
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA

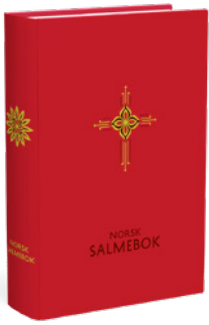
Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet

Konstruksjon på DAK,
stanserris og matriser
Laserskærne stanser og
rensverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

Salmeomtale

Det var Oslo Gospelkor som gjorde denne salmen kjent for allmenheten, men sangen var i bruk lenge før den fikk norsk drakt. Det er den kristne rockesangeren Jan Groth fra Rolvsøy, han som fylte Asak kirke til trengsel da han sang Aage Samuelsens sanger, som står bak denne teksten.

INGER LISE SKAUGE
TEKST

Hans tekst er engelsk og heter *The Christmas Way*. Komponist Tore Aas, Oslo Gospelkors dirigent, hadde lagd melodien til Groths tekst, men han ønsket en norsk tekst til en ny plateinnspilling. Dette hadde hastverk, og han henvendte seg til sin venn Eivind Skeie.

Like før 17. mai i 1992 ble Skeie spurt om å lage en ny tekst så fort som mulig. Innspillingsdagen var allerede bestilt til 18. mai.

Skeie skulle feire nasjonaldagen i Oslo, men forsto raskt at mesteparten av arbeidet måtte skje 17. mai. Siden han hadde kontakter på Stortinget, fikk han låne et kontor der og kunne følge med på barnetoget på Karl Johans gate samtidig som han lyttet til Tore Aas sin fengende melodi til Jan Groths *The Christmas Way*. Notatblokka ble fylt med tekststrofer, og sangen begynte å forme seg i ny norsk drakt: En stjerne skinner i natt. Hjemme hos Skeie ventet 40 gjester, og han merket på

presset om å levere en ferdig tekst før dagen var omme.

– Det som løste teksten for meg, da den begynte å leve, var da jeg fant de to nivåene: med krybben og englene, og da vi inntar plassen til de vise mennene og gjeterne. Jeg synes det kom bra frem, både det fortidige og det nåtidige. Teksten er som to filmer: en om julen og en om oss, forteller Skeie.

Vi tar også med noen strofer fra originalteksten til Jan Groth (1946–2014):

*Nobody ever expected.
Nobody thought this way.
There is the dark of a stable.
Jesus asleep on the hay.*

*Deep in the calm and silent night
everyone sees a new light.
God in His love turns night to day.
Behold the Christmas Way.*

EN STJERNE SKINNER I NATT

NR 68 – NORSK SALMEBOK 2013

Nå er den hellige time.
Vi står i stjerneskin
og hører klokkene kime.
Nå ringes julen inn.

Englene synger høyt i kor,
synger om fred på vår jord.
Verden var aldri helt forlatt.
En stjerne skinner i natt.

En nyfødt kjærlighet sover.
Nå er Guds himmel nær.
Vår lange vandring er over;
stjernen har stanset her.

Englene synger høyt i kor,
synger om fred på vår jord.
Verden var aldri helt forlatt.
En stjerne skinner i natt.

Se, himlen ligger og hviler
på jordens gule strå.
Vi står rundt krybben og smiler,
for vi er fremme nå.

Her kan vi drømme om den fred
som vi skal eie en gang,
for dette barn har himlen med,
og jorden fylles med sang!

NYTT FRA ROKKE MENIGHET

Det var mange tilstede i kirken da årets nye **konfirmanter** ble presentert tidligere i høst. Vi kan telle 16 flotte ungdommer.

9. november var det **1-2-3-gudstjeneste** for 1-, 2- og 3-åringer. 6 barn fikk bøker og CD-plater. En hyggelig gudstjeneste med mange i kirken. Det var også gudstjeneste 23/9 og 7/10.

Høsttakkegudstjeneste

Vi retter en stor takk til Berg Bygdevinnelag som nok en gang satte sitt preg på kirken. 21. okt. var det utdeling av 4-årsbok ved Trosopplæringen og det var barnedåp. Kaffekomiteen serverte deilig kaker og kaffe og saft til barna. Mange tilstede i kirken.

Allehelgensgudstjeneste

3. november opplevde vi en flott konsert ved Jenny Norheim, Arild Elnes og Jan Erik Norheim. En veldig stemningsfull kveld i kirken.

Lysmesse 2. desember

Konfirmanter deltar. Det blir også gudstjeneste 16. des.

Julekveldsgudstjeneste 24. desember kl 14.00.

Juletre i kirken. En alltid hyggelig gudstjeneste for små og store.

Julekonsert 26. desember

Konserten starter kl 12.00. Vi gleder oss.

Normisjon i Rokke bedehus har søndagsskole og bredt program for møter. Se program utlagt i kirken.

Ny sogneprest i Rokke

Vi ønsker Berit Øksnes velkommen som ny sogneprest i Rokke Sogn. En gledelig nyhet.

Torsdag 24. januar vil fokus være på fem organister og en saksofonist i Immanuelskirken.

Nystartet blandakor i Berg

Er det noen som har lyst til å bli med i et nystartet blandakor i Berg kirke? Vi startet opp for noen uker siden, men siden vi enn så lenge teller ca fem personer, så trenger vi flere medlemmer for å kunne kalle oss et kor. Øvelser er på onsdager fra kl 19–21. Dirigent er kantor Maria H. Johansen. Du trenger ikke å være en «super-synger». Bli med da vel!

Arild Elnes på Saksofon i flere varianter vil da ha med seg fem organister til konserten som har fått tittelen «Fem organister og en saksofonist og en kirke».

De fem organistene han har fått med seg er Kantor Marie Håkonsen, Kantor Maria H. Johansen, organist Jan Erk Norheim, Kantor Marte-Kari Melkerud og Organist Knut

Morten Olaussen. Den kvelden vil Immanuelskirken fylles av Saksofon og orgel toner i stor variasjon. Både orgel og flygel vil bli benyttet ved konserten.

Hvorfor denne konserten? – en idé jeg fikk i sommer hvor jeg hadde lyst til å lage min egen konsert og da var valget at denne skulle presenteres i Immanuelskirken og da kom

det meste av seg selv. I gjennom mange år har jeg spilt med de fleste av byens organister i flere sammenhenger. Til denne konserten i kveldsstund i januar måned ønsker jeg derfor å presentere noe mer musikk som jeg vil fremføre på mine saksofoner i sammen med organistene.

På programmet vil være musikk i flere stilarter fra meditasjonsmusikk, folketonen, klassisk og noe med dreining mot jazz. Komposisjoner/arrangement som vil bli presentert er av Alexander Guilmant, Nils Lindberg, Antoni Vivaldi, Joseph G. Rheinberger, G. de Lioncourt, Paul Halley, Duke Ellington og Erland von Kock.

Berg sparebank stiller opp som sponsor til konserten.

Konserten arrangeres i samarbeid med Halden menighet og den vil være gratis – det vil være mulighet for å gi en gave til Kirkens Bymisjon ved utgangen.

DIAKONI I FOKUS

Førstehjelp ved omsorg

HILDE FINSÅDAL
DIAKON

Hva er førstehjelp ved sorg?

Det er tungt å være alene i sorgen. Derfor har kirken samlet tanker og konkrete tips som gjør det litt lettere for oss å være der for medmennesker i sorg. Sorg er smertefullt, samtidig kan sorgen bli mer utholdelig når den deles. Kirken har lang erfaring i å møte og støtte sørgende. Tipsene her er tenkt som en hjelp i den første tiden, når noen har mistet en

de er glad i. All sorg er unik. Det finnes ingen instruksjoner som alltid er rett, det er ingen absolutte sannheter. Kanskje er det også en av årsakene til at så mange føler seg usikre når de skal møte andre i sorg. Håper med det at flere kjenner seg litt tryggere og bedre forberedt, slik at ingen rundt oss må være ensomme i sin sorg.

TA ANSVAR: Ikke legg ansvaret på den sørgende. Unngå å si «ring meg om det er noe, jeg er her for deg.» Si heller «jeg ringer deg på tirsdag, ta telefonen om du

orker.» Om den sørgende ikke svarer, kan du ringe igjen. Og igjen og igjen.

BRYT STILLHETEN: Mange synes det er vanskelig å ta kontakt med den som sørger. For hva skal du si? Det viktige er ikke hva du sier, men at du våger å bryte stillheten.

GIROM: Sorgen er ulik fra person til person. Vi må huske at det er den sørgendes følelser, uansett hva slags følelser det er, som er de som gjelder. Våre tanker og fortellinger er selvfølgelig også viktige – men ikke viktigst.

TA INITIATIV: Foreslå en helt

hverdagslig aktivitet. Mange sørgende lengter etter en pause i sorgen og litt alminnelig hverdagsliv.

VIS NÆRVÆR: Mange av oss er redde for å trenge oss på, og det kan fort ende med at vi ikke gjør noe i det hele tatt. Vis tydelig at du er der, slik at den sørgende ikke føler seg utenfor.

VÆR TÅLMODIG: Vis forståelse for at enhver sørgende har sin egen sorgprosess. Det finnes verken normal eller unormal lang tid for sorg. Noen har behov for å fortelle samme historie om og om igjen, og for noen kan det være en viktig del av det å forstå og bearbeide sorgen.

NYTT FRA TISTEDAL MENIGHET

9. desember kl. 18.00 synger vi jula inn i Tistedal. Lokale sangere og musikere vil sammen med konfirmantene invitere til en fin kveld i Tistedal kirke der vi synger julesanger og lytter til fortellingene som peker framover mot julehøytiden. I år har vi 13 konfirmanter i Tistedal, og til våren vil de øve inn en musikal sammen med konfirmantene i Idd og Enningdal som framføres i Tistedal kirke.

Sangkvelder har blitt en fin tradisjon i Tistedal, og nå er vi i gang med planlegging av vårens program. Datoene er klare, og vi satser på sangkvelder 23. januar, 27. februar, 20. mars, 22. mai og 19. juni. Vi begynner kl. 19.00, og vi inviterer sangere og musikere som presenterer et variert sang- og musikkprogram. På disse kveldene er vi ikke bare et lyttende publikum, vi liker å slå et slag for allsangtradisjonen der vi alle kan synge med. Kaffe og kringler har vi hver gang. Det er alltid hyggelig å bli kjent med hverandre over en kopp kaffe!

NYTT FRA ENNINGDALEN MENIGHET

24.-25. november arrangeres «Lys Våken» i Enningdalen menighet med gudstjeneste i Prestebakke på søndag 25. november.

2. desember inviterer vi til «Vi synger julen inn» kl. 18.00 i Prestebakke kirke. Alle er hjertelig velkommen til den hyggelige tradisjonen i Enningdalen!

KRISTIN BAKKEVIG
SOGNEPREST I BERG

Lest, siden sist

om hvor vondt du føler det er at kristendommen er på vei bort fra det norske samfunnet, både lokalt og nasjonalt.»

Så skriver Skeie mer om dialogene han har med mennesker – og fortsetter:

«Jeg forstår godt at du og mange andre kan bli både sårede, oppgitte og frustrerte over at kristendommens plass i fellesrommet er blitt endret så radikalt. Men jeg er overbevist om at denne kristelig baserte enhetskulturen aldri vil komme tilbake. Derfor må du, jeg og alle andre som fremdeles tror og bekjenner, finne en ny-strategi med hensyn til hvordan tenke om det norske fellesrommet og vår opptreden der.

Her er så mine svar på dette, i kortform, som fem oppfordringer:

1. Vi må slutte å være frustrerte eller sinte over at vi ikke lenger

kan dominere det norske fellesrommet.

2. Vi må ikke falle ned i den grøften at vi ønsker oss tilbake til en tid da vi hadde denne makten i og over fellesrommet. Om vi gjør det, velger vi samme strategi som islamistene gjør, nemlig at vi setter de religiøse lovene over landets lover. Det er misforstått.

3. Vi må leve trofast i vår kristne tro og tradisjon og være med på å gjøre kirken levende innenfra. Dette gjør vi ikke for å få tilbake makten over fellesrommet, men fordi vi tror på Jesus Kristus og vil ære og følge ham.

4. Vi må holde fast på vår tro på demokratiets idealer om likhet og rettferdighet. Ut fra dette er de andres stemme like betydningsfull som din og min. Derfor må vi engasjere oss i fellesrommet på mange måter, humanitært, pedagogisk, kulturelt, politisk.

5. Vi må finne gode strategier

for vårt kristne nærvær i det norske fellesrommet, ikke for å søke makt, men fordi det er vårt kall og vår plikt som borgere (politisk), fordi alle mennesker er skapt i Guds bilde og krever vår oppmerksomhet (diakonalt) og fordi Kristus har kalt oss til etterfølgelse og tro (nærvær).

I stedet for å ergre oss over alt vi har «tapt», skal vi oppleve dette som en ny frihet til å gå ut i samfunnet uten andre hensikter enn å tjene vår neste og å følge vår Mester. Legg bak deg din bekymring og dine frustrasjoner over den tapte enhetskulturen! Vær heller glad for at keiser Konstantins gedigne maktmisbruk av kristendommen endelig ser ut til å være over.

Så kan du gå ut i det norske fellesrommet og gi ditt bidrag med fornyet glede. Det er bruk for deg for at Kristus skal være synlig til stede blant mennesker!

Avisa Vårt land gjenga for noen uker siden en tekst av forfatter og prest, Eivind Skeie. Han kalte innlegget for: *Brev til en sint og bekymret kristensjel*. Her er noen linjer derfra. (Resten finnes på nettet, www.verdidebatt.no/innlegg)

«Kjære deg! Jeg har møtt deg noen ganger når jeg har vært på reise med mine salmekvelder eller foredrag omkring i landet.

Du er et voksent, gjerne eldre, menneske med en klar og sterk kristen-tro.

Etter salmekvelden eller møtet kommer du til meg og snakker om din bekymring for avkristningen, (...) Du snakker

JERNIA
BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

HALDEN
TANNHELSESENTER AS
Storgata 15
1776 Halden
Tlf 69 17 51 52
haldentannhelsesenter.no

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

Marthinussen
MUSIKK
Pianostemmer/
tekniker
Prestegårdsvn. 1,
1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@
marthinussenmusikk.no
www.martinussenmusikk.no

BIA REGNSKAPSLAG
BERG IDD & AREMARK
Vi er spesialister på landbruks-
regnskap, men i vår kunde-
portefølje har vi også aksje-
selskaper, enkeltmannsforetak,
ANS, DA, Samdrifter og frivillige
organisasjoner.
Rodsveien 46 – 1781 Halden
Tlf 69 19 07 50
www.biaregnskapslag.no

Børkes
Bakeri
– baker byens
beste brød
Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

LIE HANDELS-
GARTNERI
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20
Følg oss på
Facebook!

Førli
ETABLERT 1861
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Riis-Elektro AS
Helhetlige løsninger
innen elektro til private
og bedrifter
Walkers gate 14, 1771 Halden
Tlf. 69 18 15 75
www.riselektro.no

Gravstener
skulpturer og andre produkter i sten
Lokalprodusert, gjerne hugget etter deres ønske.
Besøk vår innendørs utstilling eller ring oss, så sender vi katalog.
Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no
JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS
Skjobergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

Menighetsbladet takker for
all støtte fra annonsører og
privatpersoner.

Sangkveld i Idd kirke

Søndag 28. oktober ble det arrangert sangkveld i Idd kirke. Foruten at det var fellessang fra salmeboka, hadde vi besøk av gitarist Jonas Buckholm Pettersen, som bl.a. innledet sangkvelden ved å spille preludiet på sin klassiske gitar. Han spilte i tillegg to imponerende flotte, klassiske stykker senere i programmet. Vi hadde også besøk av koret Gla'sang, som gav oss gode opplevelser med sine kraftige, fine sanger i to omganger. Kveldens pianist til fellessangen var Jan Erik Norheim, og Sogneprest Reidar Finsådal ga oss ord for kvelden. Mange av menighetens medlemmer var møtt fram for å overvære en fin kveld med god sang og «himmelsk» musikk.

AV INGEGERD BØE JENSEN

50-årskonfirmanter i Idd

21. oktober var det gudstjeneste for 50-årskonfirmanter fra Idd kirke 1968. Opprinnelig 40 konfirmanter og 9 av disse var tilstede (10 er nå døde). Prestene den gang var sogneprest Johan Svendsen (som gikk av den sommeren) og Kalls. kap. Reidar Kavlie Borge (som tok over og gjennomførte konfirmasjonen). Sogneprest Reidar Finsådal forrettet i jubileumsgudstjenesten. Jubilanter tilstede: Jan Karsten Hoel, Øystein Olafsrud, Pål Odvar Schrøder, Thorbjørn Skottene, Astrid Venche Bøe (Kleiven), Eva Synnøve Lindhaugen (Lundrud), Toril Synnøve Minge (Solheim), Eva Britt Olsen (Hansen), Lise-Lotte Walthinsen (Rabben). Etter gudstjenesten var det samling på Nordby Gårdsbarnehage, og der var det servering, hyggelig stemning og gjenoppliving av gamle minner. Tusen takk til Monica Brække som lånte oss hyggelig lokale i barnehagen sin!

AV INGEGERD BØE JENSEN

Kirkeskyss i Enningdalen

Menighetsrådet i Enningdalen setter i høst i gang en prøveordning med et lokalt kirkeskyss-tilbud. Koordinator for tilbudet blir Kari Buer. De som trenger skyss til søndagsgudstjenestene i Prestebakke eller Enningdalen kirke, kan ringe Kari og bestille skyss fram til fredag kl 18.00. Karis mobilnummer er 988 36 994.

HJELPENDE HENDER I HALDEN Kiwaniis Club Halden

Under vignetten Hjelpende Hender i Halden presenterer vi denne gang KIWANIS, som er en humanitær organisasjon som arbeider for et godt miljø for barn og unge.

Medlemmer med lang fartstid i Kiwanis Club Halden, Per Christian Bjørneby, Svein Madsen og den lokale presidenten Stein Palm Johansen, har utformet denne informative artikkelen om den lokale klubben, som har eksistert som en aktiv, humanitær klubb i vårt lokalmiljø i 50 år.

Kiwanis har møte annenhver mandag på Halden v. g. skole, Tosterødbjerget. Møtene består av foredrag, sosialt samvær

og arbeid med prosjekter for barn og ungdom i distriktet vårt. Enkelte møter legges også som bedriftsbesøk og kulturbegivenheter i nærmiljøet. I tillegg besøker «Kiwanskoret» og Tor Hveding med trekkspillet institusjoner tre ganger i året. Dette er alltid populært blant beboerne. Klubben har hele tiden hatt et godt og hyggelig miljø hvor alle føler seg hjemme.

Prosjektene våre har vært mange, og vi nevner heis for funksjonshemmede på Remmen svømmehall, klubbhus på Tosterødbjerget og lekeapparater til barnehager. Et av de siste prosjektene våre var en studiedag for ansatte i barnehager opp mot barn med særskilte behov. Ved

jubileet vårt ga vi 150 000 kroner til arbeidet Soroptimistene driver på Skipperstua på Makø som benyttes av barn og unge. Gjennom salg av våre to kalendere har vi hvert år kunnet bidra overfor barn og unge i lokalmiljøet med ca. 100.000 kroner.

Kiwanis er en internasjonal humanitær organisasjon med utspring i USA i 1915. Den beste sammenfatningen av Kiwanis' sitt formål og virksomhet er: Ved å gjøre livet meningsfylt for andre, blir det også mer meningsfylt for deg.

Den internasjonale ekspansjonen startet i 1962, og den første europeiske klubb, KC Wien, ble startet i 1964. I dag

har Kiwanis ca. 7000 klubber på verdensbasis.

Til Norge kom Kiwanis i 1964 med egen klubb i Oslo, og det er nå ca. 50 klubber rundt om i Norge. Kiwanis Club Halden ble startet i februar 1968. Den vokste raskt, og året etter var det 30 medlemmer som kastet seg ut i humanitært arbeid under ledelse av vår første president, Gunnulf Aarnæs, som fortsatt er et aktivt medlem av klubben.

Vårt arbeid er meningsfylt, hyggelig, informativt og ikke for krevende. Vi vil gjerne fortsette arbeidet vårt og ønsker flere haldensere velkommen i klubben.

AV INGER LISE SKAUGE

BERG SPAREBANK
Lokalbanken ved din side

Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?
RING SOS

22 40 00 40

Kirkens SOS Vi er her. Alltid

Directa

Regnskap – Økonomi
Rådgivning

Skjobergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

**DEKK FOR
ALLE BEHOV!**

Halden Dekk A/S
Knivsvovn. 4, 1788 Berg
Tlf. 69 19 55 75

Menighetsbladet
takker for all støtte
fra annonsører og
privatpersoner.

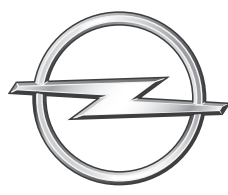
**Kvalitets-
trykksaker**

**O'K
TRYKK**

Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Vinduspuss
Oppskuring og boning
Hovedrengjøring
Tepperens
Fasadevask
Daglig rengjøring
Mattevaske
+bytting av matter

**SØRLI
RENHOLD AS**
Isebakkevn. 30 – Tlf 69 21 41 00

OPEL

Glenn Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

avdeling Halden
Sauøya
Tlf 69 18 18 19
Mottak bygg, havre,
hvet, rug og oljefrø.
Leierens og beising av såkorn

**ELEKTRIKER
Tjenesten**

Vi leverer alt fra stikkontakter
til store prosjekter som skoler,
borettslag og nybygg.

Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no

EL-PROFFEN

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraadet@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00
tirsdag–fredag (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30
Fax 69 17 95 31

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonsleder Torild Hauge
924 08 791 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård Knut Skram
913 93 921

Menighetskontorene:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65
Menighetsfullmektig
Albert Andersen Gjøstøl
928 41 689 / 69 17 95 53

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465 / 69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954 / 69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsdøl
951 06 257 / 69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054 / 69 17 95 51
Kontor Maria H. Johansen
917 78 223
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130
Kontor Marie Håkensen
467 81 696
Kirketjener Bjørn Tore Andersen
977 86 627
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Rokke kirke:

Sogneprest Berit Øksnes
480 82 622
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Morten Lager
907 53 131

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Kirketjener Ole Johannes Solberg
954 64 621
Organist Marte-Kari Melkerud
917 27 075

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsdøl
901 32 327 / 69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin Wærstad Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsdøl
901 32 327 / 69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Tor Ingar Nilsen
403 27 745

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Organist Marte-Kari Melkerud
69 17 95 56
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Dette har betydd noe for meg

Jens Bjørnstad

På spørsmål om hva som har betydd noe for meg, er det vel flere episoder som er opplevd i et langt liv og som jeg kan tenke tilbake på med takk.

En av disse episodene som dukker opp hendte for flere år siden – tidlig på åttitallet. Idd menighetshus skulle bygges ut, jeg hadde vært med i menighetsrådet og fikk i oppdrag å være leder av byggekomiteen. Komiteen fikk dyktige folk og i

planleggingsfasen skulle mye klaffe. Én dag ble satt av til å få mest mulig på plass og på forhånd ble det bedt mye for saken. Jeg var nok litt skjelve for resultatet. Jeg husker ikke helt hvor jeg begynte, men underveis var det dialog med banker, kommunale kontorer og advokat. Jeg husker fortsatt følelsen jeg fikk; det var akkurat som at én hadde vært der før meg, så uroligheten var helt

unødvendig. Jeg har sjelden opplevd en slik trygghet og det ble ikke stilt et eneste kritisk spørsmål. Alt ble godkjent.

Det ble selvfølgelig mye å ta tak i, men med en dugnad som var overveldende og mange som var med å samle inn penger til å betale gjeld i etterkant, ble resultatet bra.

På den tiden sognet vi på Bjørnstad til Idd kirke, men grensene ble senere

flyttet og i dag sogner vi til Tistedal kirke. Vi er også tilsluttet Normisjon Pella i Tistedal, som har et nært forhold til Tistedal kirke. Her har vi to Yngereslag, en Top Ten-gruppe, musikklag, formiddagstreff, kvinneforening og søndagsmøter.

Ordet er ditt: Tro eller fantasi – ja takk, begge deler

Jan Boye Lystad,
sogneprest i Halden

Da jeg var barn, ble jeg trollbundet av Asbjørnsen og Moes eventyr. Troll, dauinger og verdener utenfor rekkevidde. Allikevel virkelige i fantasien. Men ærlige; ingen eventyr hevdet eksistere på ordentlig, verken i tid, annen dimensjon eller etter døden. At mange målbarer tidløs moralsk visdom, menneskeverd eller tolker Gud Fader er en annen sak.

Dagens eventyr er like flotte. Star Wars tok science fiction til nye høyder. Galakser, jedier og romskip fylte drømmene. Ringenes Herre satte trenden fra vikingetida med drager, fantasivesener og kampen mellom godt og ondt. Harry Potter topper med magisk parallellverden. I temaparker blir fantasi til virkelighet i bygninger, karuseller og animasjoner. Fantasien har ingen grenser. Men ærlige: Ingen gjør krav på virkelighet.

Forstillingen om Gud? Fantasien om Gud? Bibelboka har merkelige hendelser

og dyp visdom. Engler og himmelvesener. Romskip eller Ancient Aliens? Kirken bruker de gamle tekstenes gudenavn og dveler ved mysteriet når viten stopper. Men Bibelen entrer fantasien når den taler om åndelig verden og liv etter døden. Adgangen knyttes til moralsk vandel i tiden. Men moral svikter, urett råder og egoisme topper seg på alles bekostning. Vi bryter betingelsene for å oppnå himmelske tilværelse. Da introduseres nåde, kjærlighet og tilgivelse. Så ble alt tilgjengelig igjen. Denne gangen for alle. Virkelighet, sunn fornuft, moralske idealer, kjærlighet, åndelig parallellverden og fullkommenhet etter døden går over i hverandre.

Dette er ikke vanskelig! Hvordan skulle Vår Herre kunne presentere seg selv, det skapte, åndelige eller liv etter døden, om ikke han hadde gitt oss en MEGET livlig fantasi som verktøy?

Fantasi er gudgitte gave for å kunne forestille oss Gud, himmel og evig liv. Alle har fantasi! At vi bruker evnen på eventyr og fantasiverdener i vårt eget bilde, ser nok Gud på i overbærenhet. Greit nok. Men hensikten med gaven/evnen er opplagt: Å forestille seg himmel og evig liv og finne trøst i forestillingen. En fantasiverden; ikke i vårt eget bilde, men i Guds bilde basert på eldgamle tekster. Det er forskjellen.

«Jeg kan ikke tro», sier mange og tenker på hinsides forestillinger om himmelen. Men de har fantasi til å drømme frem verdener ingen har sett, eller leve seg inn i andres bilder av dem? Alle som har fantasi kan tro på Gud! Uten evnen «fantasi» er det umulig å fatte noe som helst om Gud. Ordet har gresk opphav og betyr «gjøre noe synlig, utseende». Så evnen «fantasi» gjør kunst synlig, oppfinnelser tar form, skjulte

verdener blir bøker og film – og Gud blir synlig på samme måte. Forskjellen er at ved eventyrene gjør fantasien VÅRE drømmer til «virkelighet». I forestillingen om himmel og evig liv gjør fantasien GUDS PLANER synlige for oss. Fantasi: Redskapet som gjør det usynlige «synlig». På film, i drømmer, tanke, håp og tro. Og igjen ærlig: Bibelen hevder åpenlyst at Guds verden eksisterer i det åndelige. Fantasien er verktøy for et første glimt av den.

Når fantasien gjør himmelen «synlig» i vår tanke, er det kristelige ordet «tro». Men hva vi kaller det, er uvesentlig. Noen er redd for «tro» og vil kalle det fantasi. Greit; når himmelen blir synlig i din tanke, har verktøyet gjort sitt. Gled deg over det du ser i stedet for å tvile på din egen fantasi!

<p>GRIMSRUD - maskinentreprenør -</p> <p>INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER</p> <p>Tlf 69 21 64 20 www.leifgrimsrud.no</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	<p>HALDEN TAXI</p> <p>TLF. 69 21 32 00</p>	<p>banda</p> <p>Gerd Holm's Eff. AS Bandagisten Hilde Fosdahl Storgt. 10 ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88</p> <p>GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	<p>comfort Rørleggeren i nærheten</p> <p>E. JØRGENSEN A/S</p> <p>Tlf 69 17 86 14 www.f-jorgensen.no</p>	
<p>Kynningsrud</p> <p>www.kynningsrud.no</p>	<p>Wave</p> <p>BÅT-HOLM AS</p> <p>Vi satser på service</p>	<p>DATASERVICE.NET</p> <p>Når det gjelder IT og økonomi</p> <p>ØKONOMI</p>	<p>KIWI minipris BRØDLØS</p> <p>Tlf 69 17 20 37</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler...</p>	<p>LINDHAUGEN MASKINENTREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA</p> <p>Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg Tlf 69 18 76 00 www.lindhaugen.no</p> <p>Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg</p>